

Vlaams
Parlement

ingediend op **1015** (2016-2017) – Nr. 1
12 december 2016 (2016-2017)

Voorstel van resolutie

van Caroline Gennez, Steve Vandenberghe en Katia Segers

betreffende een nieuw ondersteuningsmodel
in het leerplichtonderwijs

TOELICHTING

Er is doorheen de voorbije decennia in toenemende mate geïnvesteerd in zorg in het onderwijs. In antwoord op de steeds groeiende zorgnoden werden er diverse mechanismen voor ondersteuning opgezet, op leerling, leerkracht-, klas-, directie-, school-, scholengroep-, scholengemeenschap-, regio-, koepel-, net- en Vlaams niveau. Telkens in antwoord op een andere nood, telkens met een andere finaliteit, telkens met een ander financieringsmechanisme. Toen in 2013 het M-decreet werd ingevoerd, begreep iedereen dat dit een vergaande impact zou hebben op de manier waarop zorg in het leerplicht onderwijs wordt georganiseerd. Gelijktijdig met de invoering van het M-decreet werd dan ook een grondige evaluatie en hervorming van alle bestaande ondersteuningsmechanismen aangekondigd om zodoende op termijn tot een nieuw uniform, efficiënt en transparant ondersteuningsmodel te komen.

Sinds 1997 bestaat in Vlaanderen de ondersteuning voor geïntegreerd onderwijs (gon). Deze individuele ondersteuning biedt aan leerlingen, die op basis van hun zorgnoden naar het buitengewoon onderwijs zouden kunnen, maar er toch voor kiezen naar het gewoon onderwijs te gaan, extra begeleiding aangepast aan hun zorgnoden om deze keuze tot een succes te maken. Daarnaast kunnen leerlingen ook speciale onderwijsmiddelen aanvragen ter ondersteuning. In het kader van het M-decreet werd er voor gekozen een waarborgregeling uit te werken om zodoende de expertise van leerkrachten buitengewoon onderwijs in te zetten binnen het gewoon onderwijs, ter ondersteuning van het zorgbeleid op school. Ten slotte worden scholen in hun zorgbeleid ook ondersteund door externe instanties zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en de pedagogische begeleidingsdiensten.

In het kader van de aangekondigde hervorming keurde de Vlaamse Regering op 25 maart 2015 de mededeling goed omtrent de eenmalige verlenging van de bestaande gon-regeling in afwachting van een akkoord omtrent het nieuwe ondersteuningsmodel. Ondertussen werden de toegekende middelen bevroren op het niveau van schooljaar 2014-2015. Aan het veld en de betrokkenen werd gemeld dat er tegen 1 september 2017 een nieuw model voor zorgondersteuning zou ingaan.

De voorbije maanden werden er diverse rapporten aangeleverd aan de Vlaamse Regering omtrent de invoering van het M-decreet, het zorgbeleid op school en inclusief onderwijs. Deze rapporten dienen nu de basis te vormen voor een concreet voorstel voor het nieuwe ondersteuningsmodel daadwerkelijk op 1 september 2017 kan ingaan.

Het nieuwe ondersteuningsmodel dient verder te bouwen op de goede voorbeelden van de bestaande mechanismen, maar moet door een doorgedreven vereenvoudiging en samenwerking tot een hogere efficiëntie leiden. Een vereenvoudiging van de bestaande mechanismen naar een model op drie niveaus – leerling, leerkracht en schoolbeleid – zorgt ervoor dat elke nood op het juiste niveau kan worden aangepakt, dat de leerkrachten en scholen worden versterkt in hun handelingsbekwaamheid zonder de individuele noden van leerlingen uit het oog te verliezen. Een geïndividualiseerd onderwijszorgbudget garandeert ondersteuning op basis van de concrete noden van elke zorgleerling ongeacht de school of het niveau. Dit budget kan in overleg met de school en het CLB worden ingezet voor de meest passende ondersteuning.

Leerkrachten met specifieke ervaring omtrent het zorgbeleid kunnen er in de toekomst voor kiezen zich specifiek op dit thema toe te leggen als deel van het nieuwe loopbaanmodel in het kader het lerarenloopbaanpact. Op deze manier

wordt de bestaande waarborgregeling structureel verankerd. Scholen weten zich gesterkt in hun zorgbeleid door de gegarandeerde aanstelling van een fulltime zorgcoördinator als spil van het zorgteam binnen de school en ondersteund door de CLB's en pedagogische begeleidingsdiensten die regionaal samenwerken over de netten heen om zo de efficiëntie te vergroten. CLB's en pedagogische begeleidingsdiensten krijgen in het kader van dit zorgbeleid een specifieke en expliciete taak toebedeeld en de overheid dient hen hiervoor met voldoende expertise en capaciteit te voorzien.

Cruciaal voor een succesvol en toekomstgericht zorgmodel is het creëren van draagvlak binnen de scholen voor een basislaag aan sterke zorg en betrokkenheid van het schoolteam, ouders en leerlingen om zodoende tot een breed gedragen zorgbeleid te komen. De externe partners ondersteunen dit beleid waar mogelijk en treden waar nodig op als brugfiguur naar ouders.

Ten slotte heeft de overheid de taak te zorgen dat de randvoorwaarden voor een succesvol zorgbeleid vervuld zijn. Toegankelijke schoolgebouwen en voldoende werkingsmiddelen voor alle scholen zijn hierbij onontbeerlijk.

De indieners van dit voorstel van resolutie vragen de Vlaamse Regering dan ook met aandrang met deze elementen aan de slag te gaan en vragen op korte termijn een nieuw ondersteuningsmodel.

Caroline GENNEZ
Steve VANDENBERGHE
Katia SEGERS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het voornemen in de beleidsbrieven Onderwijs 2015-2016 en 2016-2017 om tot een hervorming van de huidige gon-regeling (geïntegreerd onderwijs) te komen;
 - 2° het akkoord met de sociale partners in de stuurgroep gon om het schooljaar 2016-2017 als een overgangsjaar te beschouwen en in afwachting van een meer fundamentele hervorming van de toekenning van ondersteuning voor het omgaan met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs vanaf 1 september 2017;
 - 3° de omzendbrief van de Vlaamse Regering naar aanleiding van de mededeling op de vergadering van de Vlaamse Regering van 25 maart 2016;
 - 4° de adviezen van het Kinderrechtencommissariaat omtrent het M-decreet, waarin de tekortkomingen van een ondersteuningsmodel, dat zich zuiver op school- en klasniveau bevindt, worden geschetst alsook de nood aan laagdrempelige brugfiguren tussen school en ouders;
 - 5° de op 23 juni 2016 door Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, gepubliceerde tussentijdse analyse van het inclusief onderwijsbeleid;
 - 6° de bespreking in de Commissie voor Onderwijs van het ontwerp van M-decreet;
- overwegende dat:
 - 1° het regelgevend kader verliep in 2015 en dit reeds uitzonderlijk werd verlengd met een termijn van een jaar, wat tot een groeiende onzekerheid bij alle betrokkenen in het veld leidt;
 - 2° de garantie op begeleiding doorheen de volledige onderwijsloopbaan cruciaal is voor een meer inclusief leerplichtonderwijs in Vlaanderen;
- spreekt een bijzonder grote waardering uit voor alle betrokkenen bij de implementatie van het huidige gon-beleid alsook de implementatie van het M-decreet, zowel binnen het buitengewoon als gewoon onderwijs;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° werk te maken van een nieuw ondersteuningsmodel voor leerlingen in het gewoon onderwijs, zowel op basis- als secundair niveau;
 - 2° het ondersteuningsmodel op een allesomvattende manier aan te pakken zodat de diverse bestaande ondersteuningsmechanismen worden samengebracht;
 - 3° dit nieuwe ondersteuningsmodel op te bouwen op drie pijlers: ondersteuning op leerlingniveau, op leerkrachtniveau en op schoolniveau;
 - 4° op leerlingniveau een leerlinggebonden rugzakstelsel te creëren om op deze manier de garantie te bieden van een op de concrete nood gebaseerde ondersteuning, in nauw overleg met de onderwijsverstrekker alsook het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB);
 - 5° op leerkrachtniveau extra ondersteuning te bieden door leerkrachten met specifieke expertise de kans te bieden deze expertise ten dienste te stellen van collega's, zowel binnen als buiten de klas, door dit als een vaste optie in te bouwen in de carrièreontwikkeling in het kader van het nieuwe loopbaantraject binnen het lerarenloopbaanpact en daarnaast extra ruimte te voorzien voor opleiding en vorming;
 - 6° in het kader van de hervorming van de lerarenopleiding, werken aan inclusie als vast onderdeel op te nemen in de nieuwe lerarenopleiding;

- 7° op schoolniveau binnen elke school minimaal de middelen te voorzien voor een fulltime zorgcoördinator die het zorgbeleid kan aansturen, en daarenboven het leerlingenaantal voor het totale pakket aan beschikbare middelen in rekening te brengen, alsook voldoende ondersteuning te voorzien voor zowel leerkrachten als directies vanuit de netoverschrijdende expertise binnen pedagogische begeleidingsdiensten en centra voor leerlingenbegeleiding;
- 8° de centra voor leerlingenbegeleiding en pedagogische begeleidingsdiensten van een duidelijke, welomlijnde taak te voorzien binnen dit nieuwe ondersteuningsmodel en te garanderen dat zij over voldoende capaciteit en kennis beschikken om deze welomlijnde taak naar behoren te vervullen;
- 9° werk te maken van meer ruimte voor dialoog tussen alle betrokkenen zodat er voor elke leerling een zorgtraject op maat kan worden uitgetekend;
- 10° een toekomstgerichte visie uit te werken voor het buitengewoon onderwijs die diens positie in het onderwijsveld expliciteert en de expertise voor het volledige leerplichtonderwijs valideert;
- 11° binnen het bestaande financieringsmechanisme inzake werkingsmiddelen de invoering van een extra parameter op basis van het aantal zorgleerlingen in te voegen zodat scholen voldoende werkingsmiddelen ontvangen om deze leerlingen voldoende te omkaderen;
- 12° het Agentschap Toegankelijk Vlaanderen een concreet actieplan te laten opstellen om binnen afzienbare tijd de toegankelijkheid van alle Vlaamse scholen in kaart te brengen en dit transparant te communiceren;
- 13° binnen de middelen voor schoolinfrastructuur middelen te voorzien om onvoldoende toegankelijke scholen prioritair te renoveren om op deze manier de toegankelijkheid te maximaliseren;
- 14° een sensibiliseringscampagne op te zetten om het maatschappelijk draagvlak voor zorgzaam onderwijs te versterken;
- 15° een grondige doorlichting door te voeren van de administratieve belasting die het zorgbeleid vandaag met zich meebrengt om deze belasting voor ouders, leerkrachten, directies, CLB's en pedagogische begeleidingsdiensten tot een minimum te beperken.

Caroline GENNEZ
Steve VANDENBERGHE
Katia SEGERS